

The Journal of Academic Social Science Studies

International Journal of Social Science

Volume 6 Issue 2, p. 1221-1239, February 2013

LİSE VE LİSANS DÜZEYİNDEKİ VİYOLONSEL ÖĞRENCİLERİNİN ÇALGI ÇALMADA KARŞILAŞTIKLARI TEKNİK PROBLEMLERİN İNCELENMESİ

*IDENTIFYING THE TECHNICAL PROBLEMS EXPERIENCED BY HIGH-
SCHOOL AND UNDERGRADUATE STUDENTS IN PLAYING THE CELLO*

Yrd. Doç. Dr. Serpil UMUZDAŞ

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğr. ABD

Abstract

Technic in music instruments refers to the skills to use organs in order to produce required movements to play. Improvisation is possible through these skills. Therefore, acquiring these skills is important.

This study aims at identifying the technical problems experienced by high-school and undergraduate students in playing the cello. The study employs quantitative description method. The problems identified are interpreted through frequency and percentages based on experience and grade levels.

The population of the study is the cello students attending 54 fine arts and sports high schools and 23 music education branches of the fine arts education faculties. The sample of the study includes eight randomly selected students from each institution.

The data of the study were collected through a survey questionnaire. The items of the questionnaire were developed based on review of literature on right and left hand techniques in playing the cello. The questionnaire was reviewed by two specialists. After making necessary improvements on the

questionnaire, it was administered to three cello students from high school and three cello undergraduates. Then it was administered to the sample.

The findings of the study show that the majority of the participants have difficulty in using their left hands in playing the cello. In addition, they have difficulty in position shifting, agility, double stops, thumb position, grace notes, intonation and detache. The most of the participants also reported that they had not learnt the topics of sottie, martele and harmonics.

It is expected that the findings of this study will guide the future studies on the topic.

Key Words: Cello, instrument, technic, student, problem

Öz

Çalgıda teknik; vücut uzuvlarının çalmaya ilişkin hareketleri eşgüdümlü olarak uygulayabilme becerisidir. Çalgıda yorum yapabilme ise büyük ölçüde ilgili teknik becerilerin kazanılmış olmasına bağlıdır. Teknik becerilerin kazanılması bu nedenle önemsenmektedir.

Lise ve lisans düzeyindeki viyolonsel öğrencilerinin çalgı çalmada karşılaştıkları teknik problemleri belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada nicel betimsel yöntem benimsenmiştir. Karşılaşılan problemler, deneyim ve sınıf düzeyine göre crosstaba aktarılarak frekans ve yüzdeleri ile yorumlanmıştır.

Türkiye’de bulunan 54 Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde öğrenim gören viyolonsel öğrencileri ve 23 Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören 500 viyolonsel öğrencisi evreni, kuruluşlardan rastgele atanan sekizer okulun viyolonsel öğrencileri ise örnekleme oluşturmaktadır.

Viyolonselde kullanılan sağ el ve sol el teknikleri literatür taranarak sıralanmış, elde edilen maddeler anket formuna dönüştürülmüştür. Anket formu, ilgili iki yaylı çalgı öğretim üyesinden uzman görüşü alındıktan sonra üç lise ve üç lisans viyolonsel öğrencisine pilot uygulama yapılarak tamamlanarak örnekleme uygulanmıştır.

Anket sonuçlarına göre örnekleme oluşturan viyolonsel öğrencilerinin çoğunluğu, sol el teknik becerilerini uygulamada daha çok zorlanmaktadır. Öğrencilerin genel olarak, pus, çift ses, süsleme, entonasyon, detache, pozisyon değişimi ve hız konularında zorlandıkları anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra özellikle yeni öğrenciler, sotiye, martele ve armonikler konularını henüz öğrenmediklerini ifade etmişlerdir.

Bu çalışmadan elde edilen sonuçların, teknik problemlerin aşılmasına ilişkin yapılacak çalışmalara yön vermesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Viyolonsel, çalgı, teknik, öğrenci, problem

1. Giriş

Viyolonsel, sanatçı yetiştirmek amacıyla Konservatuvarlarda ortaöğretim, lise, lisans ve lisansüstü düzeyde, Güzel Sanatlar Fakültelerinde lise, lisans ve lisansüstü düzeyde, eğitimci yetiştirmek amacıyla Eğitim Fakülteleri Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında lisans ve lisansüstü düzeyde, lisans düzeyindeki müzik eğitimi kurumlarına öğrenci yetiştirmek amacıyla da Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde eğitimi verilmekte olan bir çalgıdır.

Kurumlardaki çalgı eğitimi sürecinde teknik ve müzikal becerileri kapsayan bireysel öğrenci düzeyine uygun ulusal ve evrensel boyutta etüt ve eserler seslendirilir. Bu süreçte öğrencilerin teknik veya müzikal zorluklarla karşılaşması olasıdır. Bu problemlerin çözümlenerek çözülebilmesi için öncelikle tanınması şarttır. Tanınan problemlerin çözülmeye çalışılması, bilinçli çalışma yönünde organizasyonlar yaparak gerçekleştirilebilir.

Bilinçli çalışma, performansın belirli açılardan yükseltilmesi amacıyla kesin hedefleri olan yüksek düzeyde yapılandırılmış bilinçlilik düzeyidir. Bilinçli çalışmada öğrenci, çalışmadaki zayıf yönleri dikkatle izler, bunları geliştirmek için özel görevler belirler ve uygular (Ericsson, 1996; Chung2003:5'den akt. Özmenteş, 2008: 169-170).

Hallam (2001), etkili çalgı çalışma sürecini ve çalgıda ustalığı açıklarken, müzisyenin çalışma sürecinde yoğunlaştığı işin zorluklarının farkında olmasının öneminden bahseder (akt. Özmenteş, 2008: 173). Bu farkındalık, çalgıyı öğrenen öğrencinin öğrenme hızının ve düzeyinin yükselmesinde etkili olacaktır. Çünkü Bloom (1998: 129-130)'un da belirttiği üzere; öğretim doğrudan doğruya öğrencilerin eksiklik ve yetersizliklerinin giderilmesine yönlendirilmedikçe tam olarak öğrenme olanaksızlaşacaktır. Çalmadaki yetersizlikler, genellikle teknik bilgi veya beceri eksikliklerinden kaynaklanmaktadır.

Çalgıda teknik; vücut uzuvlarının çalmaya ilişkin hareketleri eşgüdümlü olarak uygulayabilme becerisidir. Çalgıda yorum yapabilme ise büyük ölçüde ilgili teknik becerilerin kazanılmış olmasına bağlıdır.

Berki (1994)'nin de ifade ettiği gibi; herhangi bir viyolonsel eserini doğru ve etkili bir biçimde yorumlama ve giderek bir ifade tarzı oluşturma gibi yüksek düzeydeki hedeflere ulaşabilmek için eserdeki tüm teknik güçlükleri aşarak bir teknik rahatlık ve kolaylığa ulaşma aşamasının sağlanması gerekmektedir (Berki, 1994: 1-2).

Bu araştırma, lise ve lisans düzeyindeki viyolonsel öğrencilerinin çalgı çalmada karşılaştıkları teknik problemleri belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu nedenle çalışmanın sonuçları, Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde ve Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında öğrenim gören öğrencilerin karşılaştığı teknik

problemlerin aşılmasına ilişkin yapılacak çalışmalara yön verici olacaktır. Öncelikle aşağıda konuyla ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

Varış (2002)'ın "Viyola ve kemanın benzer ve farklı özelliklerinin fiziki ve teknik kullanım açısından incelenmesi ve bu özelliklerin ortaya çıkardığı ilişkilerin viyola eğitimine yansması" isimli çalışmasında, kemandan viyolaya geçişte yaşanan teknik güçlükler ve bu güçlükler karşısında alınacak önlemler yer almaktadır.

Oray (2006)'ın "Flüt tekniği ve flüt çalarken karşılaşılan problemler" isimli çalışmasında yan flütte kullanılan teknikler ve karşılaşılan problemlere değinilmiştir.

Günay (2006)'ın "Kemana yeni başlayan öğrencilerde tutuş problemleri ve çözüm önerileri" isimli çalışması, vücudun pozisyonu ve kemanın tutuluşunda, sol elin pozisyonunda ve hareketlerinde, sağ elin pozisyonunda, hareketlerinde karşılaşılabilecek teknik problemlerin tespit edilmesine ve çözüm önerilerine yöneliktir.

Üstün ve Özçimen (2011)'e ait "Türkiye'de müzik öğretmeni yetiştiren anabilim dallarında flüt eğitiminde karşılaşılan teknik problemler ve öneriler" isimli çalışma, flüt eğitiminde karşılaşılan teknik problemleri ve bu problemlere ilişkin önerileri ortaya koyulmuştur.

Çevik (2011), "Müzik öğretmeni adaylarının eşlik dersine bakış açıları ile derste zorlandıkları konulara ilişkin çözüm önerileri" isimli çalışmasıyla, müzik öğretmenliği öğrencilerinin eşlik derslerinde karşılaştıkları sorunları belirleyerek öneriler sunmuştur.

Umuzdaş (2012) "Öğrencilerin elektronik org eğitimi dersine ilişkin görüşleri" isimli çalışmasında, öğrenci görüşlerine göre elektronik org dersinde zorluk çekilen konuları betimleyerek yorumlamıştır.

Ulaşılan çalışmalardan hareketle viyolonsel ile yönelik teknik problemleri belirlemeyi amaçlayan bir araştırmanın henüz yapılmamış olduğu söylenebilir.

2. Yöntem

Lise ve lisans düzeyindeki viyolonsel öğrencilerinin çalgı çalmada karşılaştıkları teknik problemleri belirlemek amacıyla yapılan bu çalışma için nicel betimsel yöntem benimsenmiştir. Karşılaşılan problemler, deneyim ve eğitim düzeyine göre crosstaba aktararak frekans ve yüzdeleri ile yorumlanmıştır.

2.1. Evren ve Örneklem

Türkiye'de bulunan Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde (N=54) öğrenim gören viyolonsel öğrencileri ve Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında (N=23) öğrenim gören 500 viyolonsel öğrencisi evreni oluşturmaktadır. Öncelikle ilgili tüm kuruluşların isimleri lise ve lisans için ayrı seçme havuzunu oluşturmuştur. Buradan rastgele atanan sekizer kuruluşun viyolonsel öğrencileri örnekleme

oluşturmuştur. Buna göre lise düzeyinde; Antalya, Çankırı, Çorum, Eskişehir, Kastamonu, Kütahya, Mersin, Tokat; lisans düzeyinde Çanakkale, Erzurum, Kırıkkale, Muğla, Niğde, Tokat, Trabzon ve Van illerindeki viyolonsel öğrencileri (n=138) araştırmanın örnekleme dâhilindedir.

Araştırmaya katılan viyolonsel öğrencilerinin;

%44.2'si kız (n=61), %55.8'i (n=77) erkektir. Öğrencilerin; %51.4'ü (n=71) lise düzeyinde, %48.6'sı (n=67) üniversite düzeyinde viyolonsel eğitimi almaktadır.

Viyolonsel eğitimi aldıkları süreye göre örneklemin %58'i (n=80) üç yıldan kısa süredir, %26.8'i (n=37) 4-6 yıl arasında, %14.5'i (n=20) 7-9 yıl arasında, %7'si (n=1) ise 10 yıldır viyolonsel öğrencisidir.

2.2. Verilerin Toplanması

Viyolonselde kullanılan sağ el ve sol el teknikleri literatür taranarak sıralanmış, elde edilen maddeler anket formuna dönüştürülmüştür. Anket formu, ilgili iki yaylı çalgı öğretim üyesinden uzman görüşü alındıktan sonra üç lise ve üç lisans viyolonsel öğrencisine pilot uygulama yapılarak tamamlanarak örnekleme uygulanmıştır.

3. Bulgular

Tablo 1. Öğrenci görüşlerine göre çift ses çalma konusunda zorluk çekme düzeyleri

Çift ses	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	26	18,84	1	0,72	-	-	-	-	20	14,49	7	5,07
Çok Zorlanıyorum	31	22,46	4	2,89	1	0,72	-	-	25	18,11	11	7,97
Zorlanıyorum	13	9,42	13	9,42	6	4,34	-	-	12	8,69	20	14,49
Orta Derecede Zorlanıyorum	3	2,17	7	5,07	8	5,79	-	-	3	2,17	15	10,86
Az Zorlanıyorum	4	2,89	7	5,07	4	2,89	-	-	4	2,89	11	7,97
Zorlanmıyorum	3	2,17	5	3,62	1	0,72	1	0,72	7	5,07	3	2,17

Tablo genel olarak incelendiğinde çift ses çalma konusunda yüksek düzeyde zorluk çekildiği anlaşılmaktadır. Çoğunlukla çalgıya yeni başlayan öğrencilerinin

henüz çift ses çalmaya yönelik bir eğitim almadıkları görülmektedir. Bu nedenle de uzun süre viyolonsel çalmış öğrencilerin bu sorunla karşılaştığı söylenebilir. Lise ve üniversite düzeyinde karşılaştırma yapılmak istendiğinde ise; herhangi bir düzeyde belirgin bir yığılma olmadığını, dikey tabloda ise büyük bir farklılık olmamakla birlikte üniversite öğrencilerinin bu konuda nispeten daha çok problemle karşılaştığını söylemek mümkündür.

Tablo 2. Öğrenci görüşlerine göre parmak açma konusunda zorluk çekme düzeyleri
Tabloya göre; parmak açma konusunu henüz öğrenmeyen katılımcılar yeni lise öğrencileridir. Üniversite öğrencileri ise parmak açma becerisi üzerine çalışmalar yapmışlardır. Çoğunlukla lise öğrencileri olmak üzere, bu konuyu öğrenen ve uygulayan öğrenciler genel olarak düşük düzeyde zorluk çekmektedir. Viyolonsel çalma deneyimi arttıkça bu zorluğun aşıldığı görülmektedir.

Parmak açma	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	14	10,14	-	-	-	-	-	-	14	10,14	-	-
Çok Zorlanıyorum	8	5,79	1	0,72	1	0,72	-	-	8	5,79	2	1,44
Zorlanıyorum	3	2,17	6	4,34	-	-	-	-	1	0,72	8	5,79
Orta Derecede Zorlanıyorum	4	2,89	3	2,17	2	1,44	-	-	1	0,72	8	5,79
Az Zorlanıyorum	24	17,39	14	10,14	10	7,24	1	0,72	16	11,59	33	23,91
Zorlanmıyorum	27	19,56	13	9,42	7	5,07	-	-	31	22,46	16	11,59

Tablo 3. Öğrenci görüşlerine göre arpej çalma konusunda zorluk çekme düzeyleri

Arpej	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	F	%	f	%	f	%	f	%

Henüz Öğrenmedim	15	10,86	-	-	-	-	-	-	13	9,42	2	1,44
Çok Zorlanıyorum	5	3,62	-	-	-	-	-	-	5	3,62	-	-
Zorlanıyorum	3	2,17	3	2,17	-	-	-	-	1	0,72	5	3,62
Orta Derecede Zorlanıyorum	13	9,42	8	5,79	2	1,44	1	0,72	12	8,69	12	8,69
Az Zorlanıyorum	23	16,66	15	10,86	15	10,86	-	-	14	10,14	39	28,26
Zorlanmıyorum	21	15,21	11	7,97	3	2,17	-	-	26	18,84	9	6,52

Arpej konusu viyolonsel öğrenmede nispeten yeni olan öğrenciler tarafından henüz öğrenilmemiştir. Üniversite öğrencileri ise parmak açma becerisi üzerine çalışmalar yapmışlardır. Bu konuyu öğrenen ve uygulayan öğrenciler genel olarak orta ve düşük düzeyde zorluk çekmektedir. Viyolonsel çalma deneyimi arttıkça bu zorluğun aşıldığı görülmektedir.

Tablo 4. Öğrenci görüşlerine göre pus çalma konusunda zorluk çekme düzeyleri

Pus	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	52	37,68	9	6,82	3	2,17	-	-	47	34,05	17	12,31
Çok Zorlanıyorum	4	2,89	3	2,17	3	2,17	-	-	3	2,17	7	5,07
Zorlanıyorum	5	3,62	15	10,86	5	3,62	-	-	3	2,17	22	15,94
Orta Derecede Zorlanıyorum	8	5,79	4	2,89	4	2,89	1	0,72	8	5,79	9	6,82
Az Zorlanıyorum	11	7,97	4	2,89	5	3,62	-	-	9	6,82	11	7,97
Zorlanmıyorum	-	-	2	1,44	-	-	-	-	1	0,72	1	0,72

Pus çalma konusunda iki katılımcı dışında zorluk çekmeyen öğrenci bulunmamaktadır. Genel olarak zorluk çekme düzeyi orta ve düşüktür. Diğer yandan pus çalma konusunda çalışmalarını henüz gerçekleştirmemiş öğrenci oranının yüksekliği dikkat çekmektedir. Bu oran viyolonsel çalma deneyimi artan öğrencilerde düşüş göstermektedir.

Tablo 5. Öğrenci görüşlerine göre gam çalma konusunda zorluk çekme düzeyleri

Tablo genel olarak incelendiğinde; gam çalışmalarında zorluk çekmeyen öğrencilerin varlığı görülmektedir. Bu konuda problem yaşayan öğrencilerin oranı düşüktür. Bunun yanı sıra 4 yılı aşan sürede viyolonsel çalmayı öğrenen bir üniversite öğrencisinin hiç gam çalmamış olması dikkat çekmektedir.

Gam	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	2	1,44	1	0,72	-	-	-	-	2	1,44	1	0,72
Çok Zorlanıyorum	1	0,72	-	-	-	-	-	-	1	0,72	-	-
Zorlanıyorum	3	2,17	-	-	-	-	-	-	3	2,17	-	-
Orta Derecede Zorlanıyorum	6	4,34	4	2,89	1	0,72	-	-	5	3,62	6	4,34
Az Zorlanıyorum	24	17,39	7	5,07	5	3,62	-	-	18	13,04	18	13,04
Zorlanmıyorum	44	31,88	25	18,11	14	10,14	1	0,72	42	30,43	42	30,43

Tablo 6. Öğrenci görüşlerine göre çabuk çalma konusunda zorluk çekme düzeyleri

Hız	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	2	1,44	-	-	-	-	-	-	2	1,44	-	-

Çok Zorlanıyorum	8	5,79	7	5,07	2	1,44	-	-	6	4,34	11	7,97
Zorlanıyorum	11	7,97	8	5,79	1	0,72			8	5,79	12	8,69
Orta Derecede Zorlanıyorum	23	16,66	8	5,79	10	7,24			21	15,21	21	15,21
Az Zorlanıyorum	19	13,76	8	5,79	7	5,07			15	10,86	19	13,76
Zorlanmıyorum	7	5,07	6	4,34	-	-	-	-	19	13,76	4	2,89

Viyolonsel öğrencileri çabuk çalma konusunda orta düzeyde zorluk yaşamaktadırlar. Yeni lise öğrencilerinden ikisi henüz bu yönde bir çalışma gerçekleştirmemişlerdir.

Tablo 7. Öğrenci görüşlerine göre süslemeleri çalma konusunda zorluk çekme düzeyleri

Süsleme	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	37	26,81	2	1,44	-	-	-	-	32	23,18	7	5,07
Çok Zorlanıyorum	3	2,17	4	2,89	2	1,44	1	0,72	4	2,89	6	4,34
Zorlanıyorum	4	2,89	8	5,79	3	2,17	-	-	6	4,34	9	6,52
Orta Derecede Zorlanıyorum	14	10,14	6	4,34	4	2,89	-	-	5	3,62	19	13,76
Az Zorlanıyorum	10	7,24	10	7,24	10	7,24	-	-	10	7,24	20	14,49
Zorlanmıyorum	12	8,69	7	5,07	1	0,72	-	-	14	10,14	6	4,34

Tabloya göre süslemeler öğrencilerin çoğunun henüz öğrenmediklerini ifade ettikleri ileri bir tekniktir. Viyolonseldeki diğer teknik beceriler kazanıldıkça ve deneyim arttıkça süsleme becerilerinin artış gösterdiği söylenebilir.

Tablo 8. Öğrenci görüşlerine göre pozisyon değiştirme konusunda zorluk çekme düzeyleri

	Deneyim				Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl	4-6 Yıl	7-9 Yıl	10 ve üstü	Lise	Üniversite		

Pozisyon değişirme	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	27	19,56	1	0,72	-	-	-	-	27	19,56	1	0,72
Çok Zorlanıyorum	4	2,89	3	2,17	1	0,72	-	-	2	1,44	6	4,34
Zorlanıyorum	10	7,24	7	5,07	3	2,17	-	-	7	5,07	13	9,42
Orta Derecede Zorlanıyorum	14	10,14	10	7,24	7	5,07	-	-	7	5,07	24	17,39
Az Zorlanıyorum	15	10,86	11	7,97	5	3,62	1	0,72	18	13,04	14	10,14
Zorlanmıyorum	10	7,24	5	3,62	4	2,89	-	-	10	7,24	9	6,52

Üniversite öğrencileri çoğunlukta olmak üzere, pozisyon değiştirme konusundaki problemlerle farklı düzeylerde karşılaşmaktadırlar. Yeni lise öğrencilerinin henüz pozisyon değiştirmeye yönelik çalışmalar yapmadıkları görülmektedir. Viyolonseldeki diğer teknik beceriler kazanıldıkça ve deneyim arttıkça süsleme becerilerinin artış gösterdiği söylenebilir.

Tablo 9. Öğrenci görüşlerine göre parmak kalıbı konusunda zorluk çekme düzeyleri

Pamak kalıbı	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	12	8,69	1	0,72	-	-	-	-	12	8,69	1	0,72
Çok Zorlanıyorum	5	3,62	1	0,72	1	0,72	1	0,72	6	4,34	2	1,44
Zorlanıyorum	4	2,89	3	2,17	2	1,44	-	-	5	3,62	4	2,89
Orta Derecede Zorlanıyorum	5	3,62	10	7,24	3	2,17	-	-	3	2,17	15	10,86
Az Zorlanıyorum	18	13,04	8	5,79	5	3,62	-	-	13	9,42	18	13,04
Zorlanmıyorum	36	26,08	14	10,14	9	6,52	-	-	32	23,18	27	19,56

Tablo incelendiğinde öğrencilerin çoğunluğunun parmak kalıbı konusunda zorlanmadıkları görülmektedir. Bu konuda henüz çalışma yapmadığını belirtenler ise yeni lise öğrencileridir. Genel olarak parmak kalıbı konusunda problemle karşılaşma oranı düşüktür.

Tablo 10. Öğrenci görüşlerine göre oktavlar konusunda zorluk çekme düzeyleri

Tabloya genel olarak bakıldığında, öğrencilerin oktavlar konusunda düşük düzeyde problemle karşılaştıkları söylenebilir. Çoğunlukla lise öğrencileri olmak üzere üniversite öğrencilerinden de oktav konusunda henüz çalışma yapmadıkları görülmektedir.

Oktavlar	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	25	18,11	6	4,34	2	1,44	-	-	23	16,66	10	7,24
Çok Zorlanıyorum	8	5,79	5	3,62	1	0,72	-	-	7	5,07	7	5,07
Zorlanıyorum	9	6,52	7	5,07	2	1,44	-	-	8	5,79	10	7,24
Orta Derecede Zorlanıyorum	8	5,79	4	2,89	-	-	-	-	7	5,07	5	3,62
Az Zorlanıyorum	23	16,66	11	7,97	8	5,79	1	0,72	20	14,49	23	16,66
Zorlanmıyorum	7	5,07	4	2,89	7	5,07	-	-	6	4,34	12	8,69

Tablo 11. Öğrenci görüşlerine göre armonikler konusunda zorluk çekme düzeyleri

Armonikler	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	37	26,81	3	2,17	1	0,72	-	-	31	22,46	10	7,24

Çok Zorlanıyorum	9	6,52	2	1,44	-	-	-	-	8	5,79	3	2,17
Zorlanıyorum	3	2,17	2	1,44	3	2,17	-	-	1	0,72	7	5,07
Orta Derecede Zorlanıyorum	12	8,69	7	5,07	5	3,62	1	0,72	6	4,34	19	13,76
Az Zorlanıyorum	17	12,31	19	13,76	7	5,07	-	-	25	18,11	18	13,04
Zorlanmıyorum	2	2,17	4	2,89	4	2,89	-	-	-	-	10	7,24

Armonikler, genellikle öğrenciler tarafından henüz öğrenilmemiş ileri bir tekniktir. Tabloya bakıldığında bu konunun 4. yıldan itibaren işlenmeye başlandığı söylenebilir. Armoniklere yönelik problemle karşılaştığını ifade eden öğrencilerin kaynağının yapay armonikler olduğu düşünülmektedir.

Tablo 12. Öğrenci görüşlerine göre pizzicato çalma konusunda zorluk çekme düzeyleri

Pizzicato	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	21	15,21	3	2,17	-	-	-	-	21	15,21	3	2,17
Çok Zorlanıyorum	1	0,72	1	0,72	-	-	-	-	1	0,72	1	0,72
Zorlanıyorum	3	2,17	4	2,89	2	1,44	-	-	1	0,72	8	5,79
Orta Derecede Zorlanıyorum	8	5,79	3	2,17	-	-	-	-	8	5,79	3	2,17
Az Zorlanıyorum	18	13,04	8	5,79	4	2,89	-	-	23	16,66	7	5,07
Zorlanmıyorum	29	21,01	18	13,04	14	10,14	1	0,72	17	12,31	45	32,60

Pizzicato çalma konusundaki teknik problemle karşılaşma düzeyi düşüktür. Pizzicato çalma uygulamalarının genellikle yeni lise öğrencileri tarafından yapılmadığı anlaşılmaktadır. Genel itibarıyla pizzicato çalma becerisini gerçekleştirmeye ilişkin problemle karşılaşmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 13. Öğrenci görüşlerine göre entonasyon konusunda zorluk çekme düzeyleri

Entonasyon	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çok Zorlanıyorum	10	7,24	7	5,07	-	-	1	0,72	11	7,97	7	5,07
Zorlanıyorum	9	6,52	8	5,79	1	0,72	-	-	6	4,34	12	8,69
Orta Derecede Zorlanıyorum	14	10,14	5	3,62	7	5,07	-	-	7	5,07	19	13,76
Az Zorlanıyorum	24	17,39	6	4,34	10	7,24	-	-	17	12,31	23	16,66
Zorlanmıyorum	23	16,66	11	7,97	2	1,44	-	-	30	21,73	6	4,34

Tabloya göre entonasyon konusunda çalışma yapmamış öğrenci bulunmamaktadır. Çalgıda temel becerilerden bir olan entonasyon konusunda problem yaşama düzeyi orta ve düşük düzeydedir.

Tablo 14. Öğrenci görüşlerine göre legato çalma konusunda zorluk çekme düzeyleri

Legato	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	12	8,69	-	-	-	-	-	-	11	7,97	1	0,72
Çok Zorlanıyorum	3	2,17	-	-	-	-	-	-	2	1,44	1	0,72
Zorlanıyorum	4	2,89	2	1,44	-	-	-	-	3	2,17	3	2,17
Orta Derecede Zorlanıyorum	10	7,24	5	3,62	2	1,44	-	-	9	6,52	8	5,79
Az Zorlanıyorum	23	16,66	12	8,69	9	5,62	1	0,72	19	13,76	26	18,84
Zorlanmıyorum	28	20,28	18	13,04	9	6,52	-	-	27	19,56	28	13,04

Tabloya göre; legato konusu yeni lise öğrencileri dışındaki katılımcılar tarafından öğrenilmiştir. Legato çalma konusunda genel olarak problemle karşılaşılmasının yanı sıra, bu konuda problem yaşayan öğrencilerin oranının orta ve düşük olduğu gözlenmektedir.

Tablo 15. Öğrenci görüşlerine göre staccato çalma konusunda zorluk çekme düzeyleri

Tabloya göre; staccato konusu genellikle yeni lise öğrencileri tarafından öğrenilmemiş bir beceridir. Bu konuda problemle karşılaşma düzeyinde ortanın üzerinde ve düşük düzeylerde yığılma gözlenmektedir.

Staccato	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	21	15,21	-	-	-	-	-	-	19	13,76	2	1,44
Çok Zorlanıyorum	2	1,44	1	0,72	-	-	-	-	2	1,44	1	0,72
Zorlanıyorum	10	7,24	2	1,44	-	-	-	-	5	3,62	7	5,07
Orta Derecede Zorlanıyorum	5	3,62	8	5,79	4	2,89	-	-	7	5,07	10	7,24
Az Zorlanıyorum	29	21,01	18	13,04	7	5,07	-	-	32	23,18	22	15,94
Zorlanmıyorum	13	9,42	8	5,79	9	5,62	1	0,72	6	4,34	5	3,62

Tablo 16. Öğrenci görüşlerine göre spiccato çalma konusunda zorluk çekme düzeyleri

Spiccato	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	43	31,15	2	1,44	-	-	-	-	37	26,81	8	5,79
Çok Zorlanıyorum	-	-	2	1,44	-	-	-	-	-	-	2	1,44
Zorlanıyorum	4	2,89	4	2,89	1	0,72	-	-	5	3,62	4	2,89

Orta Derecede Zorlanıyorum	4	2,89	4	2,89	1	0,72	-	-	3	2,17	6	4,34
Az Zorlanıyorum	13	9,42	13	9,42	9	6,52	-	-	14	10,14	21	
Zorlanmıyorum	16	11,59	12	8,69	9	6,52	1	0,72	21	15,21	26	15,21

Tabloya göre; spiccato konusu genellikle yeni lise öğrencileri tarafından öğrenilmemiş bir beceridir. Bu konuda yüksek düzeyde zorluk yaşayan öğrenciler üniversite düzeyindedir. Öğrencilerin problemle karşılaşma düzeyi düşük olmakla birlikte, genel olarak deneyimle problem düzeyinin değişmediği gözlenmektedir.

Tablo 17. Öğrenci görüşlerine göre detache çalma konusunda zorluk çekme düzeyleri

Detache	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çok Zorlanıyorum	7	5,07	1	0,72	-	-	-	-	6	4,34	2	1,44
Zorlanıyorum	16	11,59	3	2,17	-	-	-	-	15	10,86	4	2,89
Orta Derecede Zorlanıyorum	17	12,31	5	3,62	-	-	-	-	13	9,42	9	6,52
Az Zorlanıyorum	19	13,76	9	6,52	6	4,34	-	-	21	15,21	13	9,42
Zorlanmıyorum	21	15,21	19	13,76	14	10,14	1	0,72	16	11,59	39	28,26

Tabloya göre detache çalmaya yönelik çalışma yapmamış öğrenci bulunmamaktadır. Çalgıda temel becerilerden bir olan detache konusunda problem yaşama oranları farklı düzeylerde. Lise öğrencilerinin detache çalma konusunda nispeten daha çok problemle karşılaştığı, deneyim arttıkça problemle karşılaşma düzeyinin düştüğü görülmektedir.

Tablo 18. Öğrenci görüşlerine göre martele çalma konusunda zorluk çekme düzeyleri

Martele	Deneyim				Eğitim Düzeyi	
	1-3 Yıl	4-6 Yıl	7-9 Yıl	10 ve üstü	Lise	Üniversite

	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	48	34,78	13	9,42	4	2,89	1	0,72	46	33,33	20	14,49
Çok Zorlanıyorum	1	0,72	1	0,72	-	-	-	-	1	0,72	1	0,72
Zorlanıyorum	3	2,17	2	1,44	-	-	-	-	1	0,72	4	2,89
Orta Derecede Zorlanıyorum	5	3,62	1	0,72	1	0,72	-	-	1	0,72	6	4,34
Az Zorlanıyorum	13	9,42	10	7,24	9	6,52	-	-	12	8,69	20	14,49
Zorlanmıyorum	10	7,24	10	7,24	6	4,34	-	-	10	7,24	16	11,59

Tabloya göre; öğrencilerin yarısına yakını, martele çalma konusunda henüz çalışma yapmamışlardır. Martele çalma çalışmalarında problemle karşılaşan öğrencilerin oranı düşüktür. Üniversite öğrencileri bu konuda nispeten daha çok problemle karşılaşmaktadırlar.

Tablo 19. Öğrenci görüşlerine göre sotiye çalma konusunda zorluk çekme düzeyleri

Sotiye	Deneyim								Eğitim Düzeyi			
	1-3 Yıl		4-6 Yıl		7-9 Yıl		10 ve üstü		Lise		Üniversite	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Henüz Öğrenmedim	70	50,72	23		11	7,97	1	0,72	59	42,75	46	33,33
Çok Zorlanıyorum	-	-	2	1,44	-	-	-	-	-	-	2	1,44
Zorlanıyorum	3	2,17	1	0,72	-	-	-	-	-	-	4	2,89
Orta Derecede Zorlanıyorum	2	1,44	2	1,44	3	2,17	-	-	2	1,44	5	3,62
Az Zorlanıyorum	2	1,44	5	3,62	5	3,62	-	-	5	3,62	7	5,07
Zorlanmıyorum	3	2,17	4	2,89	1	0,72	-	-	5	3,62	3	2,17

Öğrencilerin yarısından fazlası sotiye çalma konusunda henüz çalışma yapmamışlardır. Üniversite öğrencileri bu konuda nispeten daha çok problemle karşılaşmaktadırlar.

4. Yorum ve Tartışma

Çalgı çalma işinde teknik; uzuvları eşgüdümlü olarak kullanabilme ile ilgili olsa da, bu çalışmada teknik beceriler sağ ve sol el teknikleri bakımından maddeler halinde incelenerek ayrıntılı bir inceleme ve yorum yapma imkanı elde edilmiştir.

Araştırma bulguları genel olarak incelendiğinde öğrencilerin en çok problemle karşılaştıkları konular; çift ses, çabuk çalma, pozisyon değiştirme, armonikler, entonasyon, staccato, detache olarak belirlenmiştir. Problem yaşandığı belirlenen bu tekniklerden çift ses, çabuk çalma, pozisyon değiştirme, armonikler konuları belli bir hazırbulunuşluk gerektiren ileri tekniklerdir. Bu nedenle özellikle yeni viyolonsel öğrencileri tarafından zorlanan bu becerilerin deneyimle kazanılabildiği görülmektedir. Yine problem yaşandığı ifade edilen entonasyon, staccato ve detache, çalgı çalmada ilk yıldan itibaren önemle üzerinde durulan temel tekniklerdir. Özellikle detache ve staccato gibi temel yay tekniklerinde istendik becerileri sağlamak önemsenmektedir. Bu tekniklerin salt yayı sürmekle veya kesik çalmakla başarılmış olduğunu düşünmek yaylı çalgılardaki ilerlemeyi önemli ölçüde etkileyecektir.

Viyolonsel eğitiminin başlangıç aşamasında en çok kullanılan kaynaklardan olan Dotzauer 1. defterde ve Sebastian Lee melodik etütler metodunda en sık amaç edinilen (Güler, 2007: 50) konulardan biri olan entonasyon; sol eldeki hemen tüm tekniklerin temelini oluşturmaktadır. Bu tür kaynaklarda da sıkça değinilen entonasyon konusunda yaşanan problemlerin teknik fiziksel kontrolsüzlükten kaynaklanabildiği düşünülmektedir. Bu problemin; çift ses ve pozisyon değiştirme konularında yaşanan problemleri de beraberinde getirebildiği söylenebilir.

Bunun yanı sıra çift ses, pus, süsleme, pozisyon değiştirme, oktavlar, armonikler, pizzicato, staccato, spiccato, martele ve sotiye teknikleri, çoğu öğrencinin henüz öğrenmediklerini ifade ettiği orta ve ileri düzey tekniklerdir. Viyolonseldeki diğer teknik beceriler kazanıldıkça ve deneyim arttıkça bu becerilerde artış görülebilir. Bireysel çalgı kapsamındaki viyolonsel dersinde öğretim, öğrenci seviyesine uygun düzeyde yapıldığından, bu teknik becerilerin öğretilmesi aşamasına gelinememiş olması muhtemeldir.

Çalgı tekniğini geliştirme amacıyla yapılacak çözümler, çalgı çalma sürecinde ilk ve en önemli aşamadır. Bu aşama öğrenci için neyi ve nasıl çalacağını cevabını bulacağı bir ön hazırlıktır. Öğrencilerin teknik problemlerinin çözülmesinde; çözümlene yapılarak bolca "amaçlı" pratik yapılması faydalı olacaktır. Aksu (2003)'nun da belirttiği gibi, öğrencilerin bir etüdü bastan sona defalarca çalmak

yerine, problem yaşanan pasajlarda bulunan teknik yetersizliği aşmayı sağlayan çalışmaların uygulanması yerinde olur.

5. Öneriler

Çalgı çalmada karşılaşılabilecek teknik sorunları gidermek ya da var olan teknik becerileri geliştirmek için öğrencinin özel teknik ihtiyacı belirlenerek bunlara yönelik olarak seçilen egzersiz, etüt veya eserlerle amaçlı olarak çalışılmalıdır.

Bu çalışmada varlığı bulgulanmış olan teknik problemleri çözmeye yönelik özel çalışmaların veya yöntemlerin hazırlanması ve işe koşulması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- AKSU, S., (2003). Viyolonsel Tekniğinde İleri Düzey Etütlerin Yazarları ve 20 Etüt Çözümlemesi. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- BERKİ, T. (1994). W. A. Mozart'ın Piyano Sonatlarına İlişkin Teknik Çalışma Yöntemleri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı.
- BLOOM, B. S. (1998). *İnsan Nitelikleri ve Okulda Öğrenme*. (Çev.: Durmuş Ali Özçelik), M.E.B. Yayınları, İstanbul.
- ÇEVİK, D. B. (2011). Müzik Öğretmeni Adaylarının Eşlik Dersine Bakış Açuları İle Derste Zorlandıkları Konulara İlişkin Çözüm Önerileri. *Kastamonu Eğitimi Dergisi*, 345-360.
- GÜLER, B. (2007). Viyolonsel eğitimine yönelik olarak geliştirilmiş bir etüt analiz modeli. Yayınlanmamış Yüksek Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı
- GÜNAY E. (2006). Kemana Yeni Başlayan Öğrencilerde Tutuş Problemleri ve Çözüm Önerileri. Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.
- ORAY, C. (2006). Flüt Tekniği ve Flüt Çalarken Karşılaşılan Problemler. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- ÖZMENTEŞ, S. (2008). Çalgı Eğitiminde Özdüzenlemeli Öğrenme Taktikleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt: 9, Sayı:16 (Güz 2008), 157-175 ISSN: 1300-2899.
- UMUZDAŞ, M. S. (2012). Öğrencilerin Elektronik Org Eğitimi Dersine İlişkin Görüşleri. III. Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 524-535.

- ÜSTÜN E. ve ÖZÇİMEN A. (2011). Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Anabilim Dallarında Flüt Eğitiminde Karşılaşılan Teknik Problemler ve Öneriler. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*. 31, 69-87.
- VARIŞ (2002). Viyola ve Kemanın Benzer ve Farklı Özelliklerinin Fiziki ve Teknik Kullanım Açısından İncelenmesi ve Bu Özelliklerin Ortaya Çıkardığı İlişkilerin Viyola Eğitimine Yansıması. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.